

JOZO MAREVIĆ

(1940–2021)

Na gradskom groblju Velike Gorice u srijedu, 14. travnja 2021. s početkom u 14:30 sati uz članove obitelji, rodbine, prijatelja, bivših učenika, suradnika i poznanika u skladu s propisima o ograničenom broju sudionika na sprovodima u ovo vrijeme pandemije korona virusom ispratili smo na vječni počinak dr. sc. Jozu Marevića koji je preminuo u nedjelju 11. travnja 2021. godine. Crkveni sprovod vodio je mjesni svećenik. Oproštajne riječi uz svećenika još su izrekli: predstavnicima učenika generacije s kraja šezdesetih godina 20. stoljeća iz Novske, dr. sc. Franko Mirošević kao dugogodišnji prijatelj i kolega s radnog mjesta u *Školskoj knjizi*, te pisac ovih redaka u ime dugogodišnje suradnje na području struke, te tribine *Susreti s klasičarima* HDKF-a i suorganizatora KGZ-a na kojoj je svojim izlaganjima sudjelovao i Jozo Marević.

Jozo Marević rođen je 25. travnja 1940. u Bagalovićima (mjestu i župi u općini Metković), u seljačkoj obitelji. Osnovnu je školu pohađao u Opuzenu. Nakon srednje škole, pohađa klasičnu gimnaziju u isusovačkom kolegiju u Dubrovniku (*Collegium Ragusinum*), potom studira na Filozofskom fakultetu u Zadru, te 1966. završava i diplomira studijsku grupu predmeta: Njemački jezik i književnost i Latinski jezik i rimska književnost.

Poslije dvogodišnjeg rada u Osnovnoj školi u Kuli Norinskoj i rada u Srednjoj školi u Novskoj zaposlio se 1971. godine u nakladničkoj kući *Školska knjiga* iz Zagreba, u kojoj je vodio marketing te društveno-humanističku redakciju.

Vežano uz svoj posao u *Školskoj knjizi* i želji za usavršavanjem završava magisterij (1979) i doktorat (1988) s temama iz pedagoškog marketinga. Doktorsku disertaciju objavljuje u nakladi *Školskih novina* 1989. pod naslovom *Izdavaštvo, marketing, škola*. Političke promjene i osamostaljivanje Republike Hrvatske i Jozino poznavanje njemačkog jezika te radno mjesto u *Školskoj knjizi* omogućuju mu da organizira i vodi od 1990. do 1994. godine nastup hrvatskih nakladnika na najvećoj svjetskoj smotri pisane riječi u Frankfurtu.

Također u to vrijeme s grupom povjesničara i entuzijasta iz Hrvatske i svijeta organizira i vodi tri međunarodna znanstvena simpozija o Bleiburgu i križnim putovima te je kao moderator i urednik priredio tri zbornika radova sa svakog od tih simpozija.

Jozo Marević kao esperantist objavio je priličan broj radova u esperantskim časopisima u razdoblju od 1982. do 2008. Uz članstvo u hrvatskim esperantskim udrugama bio je i član Svjetske asocijacije esperantista UEA sa sjedištem u Rotterdamu. Također bio je i član više svjetskih asocijacija i udruga, između osta-

lih: Svjetske asocijacije kibernetičara, Njemačko-hrvatskog društva, Hrvatskog društva klasičnih filologa, Akademije odgojnih znanosti Hrvatske, te dopisni član Akademije znanosti iz San Marina. Nazočio je u svojstvu predavača mnogim međunarodnim skupovima i seminarima u tuzemstvu kao i u inozemstvu, a nekima je bio i (su)organizator.

Godine 1998. nagrađen je nagradom *Mate Ujević* te državnom nagradom za znanost iz područja humanističkih znanosti za *Hrvatsko-latinski enciklopedijski rječnik I i II* kao najbolje i najuspjelije leksikografsko djelo u 1997. godini. Za *Latinsko-hrvatski enciklopedijski rječnik I i II*, (2000), dobio je 2001. godine godišnju nagradu za znanost Dubrovačko-neretvanske županije.

Odlaskom u mirovinu posebno je nastojao oko prevođenja naših latinista na hrvatski. Tako je 2008. preveo velik spis Ignjata Đurđevića (1675–1737) o brodomu sv. Pavla Apostola, u kojemu autor dokazuje da je otok Melita u stvari naš otok Mljet, a ne Malta kako svetopisamski komentatori navode. Preveo je također latinske spise svog zavičajca fra Luke Vladmirovića (1718–1788) na hrvatski (2008–2009), te doktorsku disertaciju *Katolicizam i jedinstvo crkava* iz sredine 20. st. Zdravka Šundrića (1915–1995). Zadnjih je godina puno radio na proučavanju povijesnih osoba iz Slavonije gdje je ozbiljnije započeo svoj pedagoški, stručni pa i znanstveni rad. Bio je član i suosnivač *Novljanskog akademskog društva* koje je organiziralo ili suorganiziralo nekoliko simpozija o uglednim ljudima iz zavičaja. Radovi sa simpozija objavljeni su u zbornicima a nekima je urednik bio Marević. Njegov zadnji objavljeni rad pod naslovom *Leksikografija Antuna Slavka Kalenića* izašao je početkom ove godine u *Zborniku radova: Antun Slavko Kalenić – filozof i filolog iz Štitara*.

Treba nešto reći i o Marevićeve leksikografskom radu koji je započeo relativno kasno, nakon pedesete godine života. Leksikografski rad započeo je pripremanjem školskog rječnika u suradnji s Brankom Sesarom, Franjom Međeralom i autorom ovoga zapisa Ivanom Bekavcem Basićem, da bi rječnik naposljetku bio tiskan kao rad autora Ivana Bekavca Basića, Joze Marevića i Franje Međerala pod naslovom *Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski školski rječnik s kratkom gramatikom* (1991; 2017¹³). Godine 1994. Marević objavljuje *Hrvatsko-latinski rječnik*, na kojem sam u manjem opsegu radio i ja, a kolega Međerale je zbog drugih obveza odustao. Marević 1997. priređuje i izbor izreka i latinskih citata pod naslovom *Riznica latinskog jezika* oslanjajući se podosta na *Blago latinskog jezika* Zvonimira Doroghyja. Iste godine izlazi i *Hrvatsko-latinski enciklopedijski rječnik I i II*, a zatim 2000. i *Latinsko-hrvatski enciklopedijski rječnik I i II*. Na tom izdanju u prvom svesku sudjelovale su Katarina Filković i Margareta Gašparović. Prošireno izdanje latinskih izreka i citata objavljuje 2002. pod naslovom *Latinski zauvijek* pa na 840 stranica donosi 18 627 izreka. Potom 2015. slijedi *Osmojezični medicinski enciklopedijski rječnik* (latinski, engleski, francuski, njemački, španjolski, talijanski, esperanto, hrvatski). Bio je i suradnikom za latinski stupac na *Osmojezičnom enciklopedijskom rječniku* (koji uključuje: hrvatski, ruski, engleski, njemački, fran-

IN MEMORIAM

---

cuski, talijanski, španjolski, latinski) *Leksikografskog zavoda Miroslava Krleže*, čiji je glavni urednik bio Tomislav Ladan. Značajno je napomenuti da Marević svoje radove poslije odlaska u mirovinu objavljuje u vlastitoj nakladi *Marka* iz Velike Gorice, uz nekoliko suizdavača.

Jozo Marević kao umirovljenik nastavio je intenzivno prevoditi i pisati stručno-znanstvene rasprave, organizirati i sudjelovati na simpozijima sve do zadnjega daha, tako da su na radnom stolu ostali neki prijevodi i rukopisi čekajući izdavača.

I na kraju bilo bi lijepo kad bi u spomen na kolegu Marevića Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Odjel za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru te odsjeci i odjeli za jezike tih fakulteta, kao i bogoslovni fakulteti i medicinski fakulteti u Hrvatskoj i Fakultet hrvatskih studija poradili na tome da u projektu postdiplomskih studija potaknu doktorande da obrade leksikografski rad Jozе Marevića jer, bez obzira na osobne stavove prema tom radu, treba prihvatiti činjenicu da je on nakon stotinu godina pauze, izuzevši neke rječnike i radove, uradio najopsežnije poduhvate u području latinsko-hrvatske leksikografije u Hrvatskoj i na slavenskom jugu.

Poštovani kolega Jozo, bila ti laka hrvatska zemlja koju si volio na svoj osobit način.

Dominum oramus ut pacem aeternam Tibi donet. Requiescas in pace!

Ivan Bekavac Basić